

HENRIK FEXEUS

ZTRACENÍ

POSLEDNÍ
ILUZE 1

HOST

HENRIK FEXEUS
ZTRACENÍ

HENRIK FEXEUS

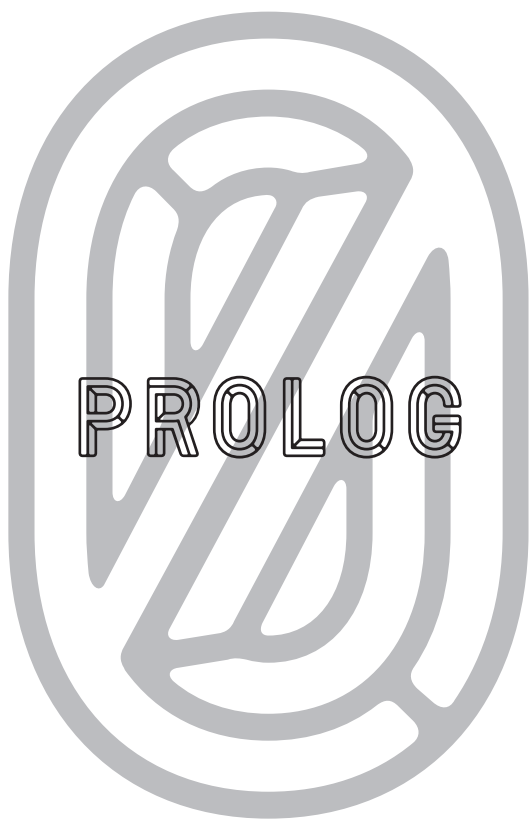
ZTRACENÍ

A red-tinted tunnel with silhouettes of people at the end.

POSLEDNÍ
ILUZE 1

BRNO 2018

De Förlorade © Henrik Fexeus 2017
by Agreement with Grand Agency
Translation © Romana Švachová, 2018
Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2018
(elektronické vydání)
The translation of this work was supported
by a grant from the Swedish Arts Council.
Překlad této knihy vychází s laskavou finanční
podporou Švédské umělecké rady.
ISBN 978-80-7577-523-8 (Formát PDF)
ISBN 978-80-7577-524-5 (Formát ePub)
ISBN 978-80-7577-525-2 (Formát MobiPocket)

Třásl se zimou. Neměl sklon k sebelítosti, ale tentokrát se opravdu litoval. Přitáhl si promoklou deku blíž k tělu. No dobře, tak občas se možná lituje. Třeba když přišel o práci. Nebyla to jeho chyba. Poslední dovnitř, první ven, jak se říká. Tak to prý zkrátka chodí, když se snižuje počet zaměstnanců. A na něj to prostě padlo. I tak tam ale dělal už dva roky a myslel si, že práci má jistou. Dostat padáka ve dvaadvaceti není nic moc příjemného. Pitomci.

Snažil se ještě víc přitisknout ke zdi, aby se schoval před vodou, ale stříška nad ním nebyla zrovna nejširší. Déšť ho bičoval a velké kapky mu z plavé ofiny stékaly rovnou do očí. Seděl u zdi, co nejbliž to šlo, ale stejně mu to nijak nepomohlo. Podíval se na své břicho a stehna. Jestli se dalo říct, že vůbec někdy vypadal dobře, bylo to už hodně dávno. Dva roky hltání mražených pirožků pětkrát týdně se na něm zřetelně podepsaly. Na žádném trhu by ho už nepovažovali za atraktivního. To bylo asi to nejhorší. Ten fakt, že už ho nikdo nepotřebuje. Ale co. Tak ať se jdou vycpat.

Celé dny tehdy proležel v posteli a litoval se. Žaluzie nechával zatažené. Kašlal na to, že by měl třeba vynést odpadky, nebo na to, že by měl jíst. A kašlal taky na účty. Když kdosi zazvonil u dveří, neotvíral. Zvonek vřeštěl, znovu a znovu, čím dál tím zuřivěji. Nakonec dovnitř vpadla nějaká ženská. Podle všeho k tomu měla povolení. To exekutoři mívají. Tlachala

něco o nějaké neziskové agentuře a sociální správě, ale on ji neposlouchal.

Místo toho skončil tady, třesoucí se u studené zdi kdesi v koutě uprostřed ničeho. Ještě před pár měsíci měl byt a práci. Proklestit si cestu zpátky k takovému luxusu se teď zdálo zhruba stejně nemožné jako odletět na Mars.

Shodil ze sebe promoklou deku. To už nikde nezbyl jediný suchý koutek? Vysoko nad ním byla ve zdi malá dvířka. Nejspíš servisní poklop. Kdysi dávno k němu určitě vedly i schůdky.

Sám nevěděl jak, ale nakonec se tam nahoru dostal. Musel vyšplhat po cihlách ve zdi. Konečky prstů po ní zoufale šmátral a hledal v nerovném povrchu škvírky, pomocí kterých by se mohl přitáhnout nahoru. Nakonec se centimetr po centimetru vyškrábal až k úzké dřevěné plošince pod poklopem. Vytáhl se na ni a postavil se. Velikost dvířek mu pořád ještě nechávala naději — zvenku to vypadalo, že by šachta za nimi mohla být dostatečně velká na to, aby se do ní vešel. Dolů to ale byla výška. Kdyby uklouzl, nejspíš by se zabil. Otevřel poklop a vlezl dovnitř. Vevnitř se dalo dokonce i postavit. Byla tam ale tma jako v kobce. No samozřejmě. Bylo tu však sucho. Nechal poklop pootevřený jen na úzkou škvíru a svlékl si mokré oblečení. Pak si roztřeseně lehl na zem a usnul.

Déšť v průběhu noci ustal. Probudily ho sluneční paprsky, které se odvážíly proklouznout škvírou a polechtaly ho na obličej. Potřeboval se vyčurat. Otevřel dvířka dokořán, aby dovnitř vpustil trochu tepla. Ranní světlo vtrhlo dovnitř, dál než na okraj místnosti však nedosáhlo. Rozhlédl se po slabě osvětleném prostoru. Někdo tu už před ním byl. Na podlaze leželo několik zhasnutých stavebních svítilen. Natočených ke zdem, jež byly černě pomalované nepravidelnými klikyháky.

I na podlahu někdo něco načmáral. Kruh. Uprostřed ležel zápisník.

Vyčural se do jednoho rohu, pak sebral zápisník a začal v něm listovat. Nedávalo to smysl. I když nechápal, co to vlastně čte, nelíbilo se mu to. Ani trochu. Začal ho naplňovat jakýsi tupý a nepříjemný pocit. Nakonec se rozhodl zapnout svítilny. Ostré světlo plně odhalilo, co to vlastně stojí na zdech. Pokrývaly je pruhy a čáry, stejně tak i strop a podlahu. Nešlo však o žádné nahodilé čmáranice. Byla to písmena.

Podíval se znovu do zápisníku, jež pořád ještě svíral v ruce. Pak si pozorně přečetl všechno na zdech.

Vrátil se pohledem k textu v knize.

Zdi.

A kniha.

Pocítil takovou lítost jako nikdy předtím. Ne však kvůli sobě.

Kvůli světu.

DÍVKA
VE ZDI

Ky se podívala na díru ve stěně. Byl to dokonalý kruh, skoro jako by ho někdo vyřezal skalpelem. Jak se jí ale mohlo podařit něco tak vrcholně nemotorného? Nejenže se netrefila do hřebíku, ale ke všemu stěnu prorazila kladivem. Se vším všudy. A to si přitom chtěla jen pověsit nový zarámovaný plakát, který dostala k narozeninám. Byl to plakát s jejím největším idolem, mistrem úniků Harrym Houdinim. Stěží si dokázala představit něco horšího než zůstat někde zavřená, ale Houdini, ten se přece dokázal dostat odevšad. Ona se sice taky naučila odemykat několik typů dveří a zámků a ano, není zrovna nejlehčí se takové věci naučit sám a bez pomoci. Ale zvládnout něco takového, jako třeba uniknout z řetězů a pytle v bedně na dně jezera, to je už přímo nadlidský výkon, který si zaslouží uznání. Opatrně vytáhla ze stěny špičku kladiva. Kousky sádrokartonu se uvolnily a popadaly na postel.

Ten plakát jí dal táta.

„Všecko nejlepší k sedmnáctinám, zlato,“ zahalekal, když jí předával dárek zabalený ve vánočním balicím papíru.

Dech mu přitom zase voněl po mentolkách. Přesto z něj bylo cítit ještě něco dalšího, mnohem kyselejšího. Předstírala, že si toho nevšimla. Každopádně se alespoň snažil. SMS od mámy si ani nemusela číst, bylo jí jasné, že na kontě jí jako vždy přibyla tisícovka švédských korun. S mámou oslavila narozeniny naposledy ve dvanácti. Od té doby jí

každoročně posílala jednu a tutéž zprávu, pořád dokola. Ky nepochybovala o tom, že si to vůbec neuvědomuje.

Všechno nejlepší, moje milá. Ať se ti v tom dalším roce něco povede. Máma.

Ať se ti něco povede. Jako by předpokládala, že doteď její dcera neudělala vůbec nic, díky čemu by na ni mohla být pyšná. Ky se zamračila, a zatímco si vzkaz znovu a znovu přehrávala v hlavě, prudkými pohyby rukou se pokusila smést z postele drobtý sádrokarton. Ty ale uvízly mezi vlákny deky a nechtělo se jim pryč. No vida, takže sedmnáctý rok jejího života nezačíná zrovna nejslibněji. Zarámovaný plakát byl zatím opřený o psací stůl. Do toho velkého pozlaceného rámu ho zasadila sama. Na obraze stál Houdini omontaný řetězy, uprostřed spouštění na dno nádoby na mléko, dostatečně velké na to, aby se do ní vešel, ale už se uvnitř nemohl ani pohnout. Nádoba byla plná vody a zabezpečená visacím zámekem.

Ty jeho oči. Hleděl z obrazu s výrazem, který jako by říkal:

Za chvíli jsem u tebe. Mám to pod kontrolou.

Přála si být taky taková. Nikdo by ji nikde nemohl držet, kdyby to nechtěla. Měla před sebou už jen dva roky na střední, pak bude dospělá. Potom začne ten opravdový život tam venku. Život se vším všudy. Včetně odpovědnosti sama za sebe. To jí máma vysvětlila opravdu svědomitě.

Když ze stěny konečně uvolnila všechny drolicí se kousky, díra vypadala o trochu větší. Ky najednou popadla chuť strčit dovnitř ukazováček, ale neodvážila se. Jak asi tátovi vysvětlí, že zničila stěnu? Jak je něco takového vůbec možné? Bydleli v jednom z domů na Uhlířské ulici, v malé stockholmské čtvrti na jihu města zvané Bagarmossen. Jejich panelák byl taková typická kostka z padesátých let — tři

poschodí z betonových panelů. Žádný křehký tenký sádkarton. Ale podle všeho někdo přehradil sádkartonovou stěnou zrovna její pokoj. Proč by ne?

Hlavou jí problesklo, jestli by se prostě nemohla tvářit, jako by se nic nestalo. Kdyby si stoupla do dveří a jen pokoj přelétla očima, sotva by si té díry všimla. A vůbec, jak často teď táta nosí brýle? Místo lehké paniky jí pomalu začala postupovat spíš zvědavost. Takový otvor ve stěně, to není jen obyčejná díra. Je to taky vstup. Otvor *do* něčeho. A na druhé straně se vždycky něco najde a ona ještě nikdy neviděla žádnou zeď zevnitř. Přitiskla obličej ke stěně a jedním okem nahlédla dovnitř.

Uvnitř nebylo nic. Jen prázdno a tma.

Čekala přinejmenším nějaké trámy, potrubí anebo alespoň elektrické a síťové kabely. Prostě něco. Cokoliv. Za stěnou se však převalovala pouze hustá tma. Ale třeba tam opravdu něco je a v té tmě to jen nejde rozeznat. Baterka ležela někde ve skříni na chodbě, zahrabaná mezi mopy a utěrkami. Vydala se pro ni. Když procházela kolem ostatních stěn, zaklepala na ně. Beton.

Nakonec baterku našla. Baterie vevnitř byly už docela staré, ale baterka pořád ještě svítila poměrně ostře.

Když posvítila do otvoru, proužek světla se odrazil od protější stěny. Odhadla, že mezera mezi stěnami může být přibližně třicet centimetrů široká. Za protější stěnou stál šatník. Chvilí potichu poslouchala a čekala, jestli se k ní od schodů na chodbě nedonese nějaký šramot. Kdyby se táta vrátil domů, přišel by ji pozdravit a všiml si té díry, určitě by dostal záchvat vzteku. Ještě si dobře pamatovala, co se strhlo tehdy, když si ostříhala husté černé vlasy a to málo, co z nich zbylo, si odbarvila na bílo. Měl už hodinu zpoždění, což věstilo, že dorazí každou chvíli. Zároveň to ale mohlo znamenat, že přijde o to později. A čím déle mu to trvá, tím hůř se pak orientuje. A v takovém případě už žádné

mentolky nepřebijí ten silný alkoholový odér, který se mu line z pusy. A pokud se zdrží víc než dvě hodiny, už si ne všimne vůbec ničeho, ani toho, že začala s destrukcí jejich společného domova.

Ona a táta. Takhle to bylo přece odjakživa.

Máma byla vichřice v lidské podobě a zároveň tátův přesný opak. Když byla Ky ještě malá, máma na ni působila jako nějaké ztělesněné exotické dobrodružství. Často zmizela i na několik dní v kuse. Pak bez varování vtrhla do bytu, po každé uprostřed nějakého důležitého telefonátu, popadla počítač, stále plně v pracovním zápalu, a o pár hodin později se zase vyřítila z jejich životů pryč, s výrazem, který si Ky nikdy nedokázala vyložit nijak jinak než jako hořké zklamání. A jednou už se zkrátka nevrátila vůbec.

Ky teď ve stěně potřebovala najít alespoň něco, aby to mohla nechat být. Kdyby se jí tak podařilo v tom tmavém prostoru něco zahlédnout. To by z celé té záležitosti mohla mít o trochu lepší pocit než teď, kdy stěnu prostě jen zbytečně zničila. V té malé díře, která ve stěně zbyla po kladivu, se však nedalo baterkou moc dobře otáčet. Nedařilo se jí posvítit, kam potřebovala. Kdyby ten otvor trochu zvětšila, viděla by možná líp. Opatrně přejela prstem po okrajích díry. Překvapeně tenounkou vrstvu sádrokartonu ohmatávala. S lehkým praskáním se jí sama drolila pod prsty.

K uším jí dolehlo tlumené dovření vchodových dveří o tři poschodí níž. Táta. U stolu pořád ještě stál plakát s Houdinim. Kouzelník ji vyzývavě pozoroval, zvěčněný s rukama v řetězech uprostřed své cesty na dno nádoby.

„Takhle se na mě nekoukej,“ zašeptala, „lidi se dají uvěznit mnoha způsoby, abys věděl.“

Obraz by díru zakryl, kdyby ho konečně pověsila, ale neodvažovala se to znovu zkoušet a riskovat, že pod náporem stresu udělá ve stěně další díru. Zároveň ji ale něčím zakrýt musela. Filmový plakát se záběrem scény z *Věčného svitu*

neposkvrněné mysli byl přilepený na zdi u skříně. Ten bude zatím muset stačit. Odlepila rohy, přenesla plakát a překryla jím díru nad postelí. Na plakátu vedle sebe leželi Jim Carrey a Kate Winslet, zády na zamrzlém jezeře, a povídali si, přestože jen kousek od nich, téměř uprostřed záběru, led roztínaly dlouhé praskliny.

Ky se zasmála. Tohle byl přece ten nejstarší trik na světě. Pod svícnem je největší tma.

Naslouchala krokům dunícím na schodech a přejížděla prsty po lepicí pásce v horních rozích plakátu. Spodní okraj papíru jen zahrnula dovnitř, aby ho mohla snadno nadzvednout, až se rozhodne, co s dírou udělá. Houdini zatím holt zůstane tam, kde je. Rozhlédla se po pokoji. Kromě drobečků sádrokartonu v posteli vypadalo všechno jako obvykle. Vrchní strana přehozu na posteli byla navíc posetá bílými hvězdičkami, takže kousky sádrokartonu se mezi nimi docela ztratily. Vyšla na chodbu a stihla tak akorát vrátit kladivo nazpátek do krabice s nářadím, když ve dveřích zarachotily klíče.

Adam měl zpoždění. Byl v předposledním roce na střední škole a právě nestíhal začátek hodiny fyziky. A důvod se nacházel přímo před ním, sotva pár centimetrů od jeho obličeje.

Ještě před chvílí byl na cestě do třídy. Došel si na chodbu ke své skřínce, vytáhl si učebnice, zamkl skříňku a vzápětí zůstal stát jako přikovaný. Navzdory přísnému školnímu řádu a zákazu jakéhokoliv vandalismu mu někdo na skříňku přilepil jakousi nálepku. O to ale nešlo, ta nálepka tam byla, už když na škole začal téměř před třemi lety studovat, a nikdy mu nevadila tak, aby se nad ní vůbec pozastavil a pokoušel se ji sloupnout. Vlastně se mu spíš dokonce líbila, protože byla příšerně stará. V podstatě by se dala považovat za památku na politickou kampaň z osmdesátých let, kdy jeho školu v Björkhagenu, čtvrti na jižním předměstí Stockholmu, založili. Narazil na to ve své učebnici historie. Nálepka měla sytě žluté pozadí a uprostřed se vyjímalo rudé slunce doprovázené sloganem: *Jaderná energie? Ne, děkuji!*

Nebo lépe řečeno, vždycky si myslel, že tohle tam stojí.

To se však mýlil. Na nálepce nestálo „jaderná energie“. Bylo tam „jadrná energie“. Bez písmene „e“. *Jadrná energie? Ne, děkuji!* Když ty nálepky tiskli, museli se prostě přehlédnout, byl to zkrátka překlep. Tu nálepku ale vídal každý den několikrát, už skoro šest pololetí. Nedokázal pochopit, jak je možné, že si té chyby nevšiml už dávno.

Vlastně to jen dokazovalo, jak fungují dobré reklamní a kampaňové slogany. Věděl dobře, jak mozek v těchto případech pracuje. Stačilo, že z jiných souvislostí už znal ten ikonický rudý sluneční kotouč, který v kampani použili, a mozek mu napověděl, co na nálepce stojí, ani se na ni nemusel dívat. Myslel si, že si ji přečetl, ale vlastně to nikdy neudělal. Alespoň ne pořádně.

Chtěl o tom zvláštním objevu někomu říct, ale když se svým spolužákům pokoušel vysvětlit, co se mu honí hlavou, většinou na něj jen zaraženě zírali. Chytrost očividně nebyla vždy tou nejméně problémovou vlastností, jakou někdo v kolektivu mohl mít. Ve skutečnosti by ho nejspíš odšoupli do rohu k outsiderům už dávno, nebýt jedné věci. Zachránilo ho to, že byl mrštný a šikovný, díky čemuž se mu dařilo v tělocviku. Kluci, kteří dělali nějaký sport, o něm nakonec řekli, že je v pohodě, a snášeli ho mezi sebou. Slušně jezdil na skateboardu, trénoval parkour a v přírodě měl velkou výdrž. Věděl ale, že ostatní spolužáci mají problém si ho někam zařadit, a to ho zneklidňovalo. Už dávno přišel na to, že lidé se bojí právě toho, čemu nerozumí. Dobře si uvědomoval, že ostatní si o něm šeptají za zády, protože nikam nepatří. Připadalo mu, že jeho spolužáci se zběsile nadchnou pro každou sebemenší pitomost, vrtnou se hned doleva, hned zase doprava, protože na to mají zrovna náladu. Byl rád, že jemu se nic takového neděje. Ty jejich neustálé vrtochy na něj působily nesmírně únavně.

Nebylo ale jednoduché být vždycky ten „ujetej Adam“. Snažil se proto působit co nejnórmálněji to šlo. Což znamenalo, že tentokrát o svém objevu pomlčí. Slíbil si však, že se o nálepce zmíní aspoň před svou učitelkou literatury, jakmile ji potká. Ta to určitě pochopí.

Zahloubal se do vlastních myšlenek natolik, že úplně zapomněl na čas. Když naposledy zazvonilo, trhl sebou. Z chodby tou dobou zmizeli už i poslední opozdilci. Nechal

nálepku nálepkou a rychle se vydal ke třídě, kde začala hodina.

Po cestě ze školy se v půli kroku zastavil v podchodu u metra. Zaujalo ho jedno graffiti. Obvykle si jich nevšímal, ale tohle zničehonic přitáhlo jeho pozornost. Vlastně se jednalo jenom o několik písmen. Lépe řečeno o adresu. Pod ní byl autorův podpis: *Carpere20*. Nedávalo to smysl. A právě v tom byl zakopaný pes, právě proto to bylo tak vzrušující. Kdo by jen tak nasprejoval anonymní adresu na zeď nějakého tunelu? Proč by to vůbec dělal? Pozorně nápis prozkoumal, ale pořád ho nenapadala žádná odpověď. Nedařilo se mu tu záhadu rozluštit. Pak ho napadlo, že to nejspíš stejně není nic jiného než další virální marketingová kampaň, které si opět prostě jen dřív nevšiml. Takové věci mu totiž většinou unikaly. Ale i tak. Přejel rukou po písmenech na zdi, jako by tím mohl odhalit jejich tajemství.

V dalším týdnu měla Ky tolik práce do školy, že na díru ve stěně skoro zapomněla. Vypadalo to, jako by se její učitelé spikli a domluvili se, že všechny důležité testy naplánují na stejný týden. Téměř každý večer teď trávila u některého ze svých spolužáků, kde se společně učili, a domů se vracela pozdě v noci. Kvůli učení jí tedy nezbývalo moc času na to, aby vysedávala u sebe v pokoji a přemýšlela nad tím, co udělá s tou dírou. Zato se jí však o ní každou noc zdálo. Nezáleželo na tom, o co ve snu zpočátku šlo. Někde v pozadí se vždycky objevil malý tmavý kruh, který se pomalu, ale nepřetržitě zvětšoval, až byl nakonec tak velký, že překryl všechno ostatní a hrozilo, že vzápětí spolkne i ji. Nic jiného neexistovalo, jen ta díra a zvuky, které se z ní ozývaly. Škrábání a šustění, hlasy a šepot. Tak blizoučko, že se téměř dala rozeznat jednotlivá slova. Řinula se z díry a vtékala jí ušima do hlavy jako jemný pramínek. Občas se uprostřed noci s trhnutím probudila a měla dojem, že někde těsně za sebou slyší ze stěny něčí hlas, ale pak si vždycky uvědomila, že to byl jen sen.

Už si přestala dělat hlavu z toho, že stěnu zničila. Táta se před pár dny rozčílil u televizních zpráv a mrštil po televizoru soškou slona, která stála na stole. Byla to mámina soška. Přivezla si ji z jedné ze svých cest. Ky si pořád ještě pamatovala, jak ji tehdy obřadně postavila na stůl. A táta se ani nesnažil zamířit, hodil soškou jen tak nazdařbůh, takže

minula cíl a narazila do zdi nad televizí. Slonovi se ulomil ocas. Táta pak vyskočil, rychle ho zvedl ze země a opatrně ho dal zpátky na místo. Nemotorně se snažil připevnit ocásek tam, kam patří. Když znovu odpadl, vypadalo to, že táta se co nevidět dá do breku. Ky se na to nemohla dívat, musela z pokoje pryč.

Rozdrolené pukliny ve stěně si ani nevšiml.

Nakonec ji přemohla zvědavost. Jedno středeční odpoledne se ze školy vyplížila už před poslední hodinou a vydala se do velkého železářství v centru města. Potřebovala vybavení. V obchodě se probírala zásuvkami s nožíky, paletami a špachtlemi, dokud si nevybrala úzkou pilku s modrým držadlem, která ji vyšla na rovnou stokorunu. Ta pilka byla jako stvořená k tomu, co si vzala do hlavy. Usmála se. Teď už potřebovala jen nějakou lepší baterku.

Když dorazila domů, byla v myšlenkách tak zabraná do svých plánů, že prošla kolem táty, jako by byl duch. Ani ho nepozdravila.

„Ky?“

Když uslyšela jeho hlas, trhla sebou. Nejraději by se prostě nezastavila a pokračovala až ke dveřím svého pokoje. Věděla ale, že ji potřebuje. Už zase měl ten svůj prosebný tón. Otočila se. Seděl na svém místě na pohovce.

„Ahoj, tati. Co děláš?“

„Nic. Vůbec nic.“

Přejel vodnatýma očima po vypnuté televizi.

„To kvůli té podělané stávce těch pitomých autobusáků. Jak dlouho to bude ještě trvat, co? Nemůžu jet ani do práce. Z čeho mám pak asi tak zaplatit nájem? Už jsem ti říkal, jak to tady řídí banky, celý stát? Normální lidi si ani neškrtnou.“

Povzdychla si. Pravdou bylo, že stávka místních řidičů autobusů se opravdu vlekla už dlouho a znepríjemňovala

život spouště lidí, ale problémy jejího táty jakoukoliv stávkou dalece přesahovaly. Když nepil, nebylo to tak hrozné. To býval i šťastný. Občas. Někdy jí vyprávěl historky z dob, kdy do sebe s mámou byli ještě zamilovaní. Jak jejich city nakonec vždy převážily všechno ostatní a překonaly všechny rozdíly mezi nimi. Ona, vědkyně, která nikdy ani chvíli nevydržela na jednom místě, neustále se hnala za dalšími a dalšími objevy. A on, sochař, kterému vůbec nezáleželo na tom, že o jeho výtvořiny nikdo nemá zájem, a tak se musí živit bokovkou na částečný úvazek. A přestože podle táty to mezi ním a mámou těch několik prvních let bez problémů klapalo, Ky dobře věděla, co po určité době vystřídal lásku. To, co si ona sama pamatovala ze všeho nejlíp. Totiž mámino neutuchající zklamání. Z toho, že ani jeden z nich se jí vůbec nepodobá.

Přesto si táta dlouho udržoval dobrou náladu a pozitivní přístup. V tu hromádku neštěstí, která teď seděla na pohovce, se proměnil až později. Plíživě a nenápadně, vlastně ani nevěděla, kdy to celé začalo. Zpočátku se ho snažila podporovat, ale nakonec ta vlezlá beznaděj zaryla drápky i do ní. Za všechno mohl někdo jiný, všechno byla chyba ostatních. To, že se táta nezvládal postarat sám o sebe, zavinilo jedno velké spiknutí.

Věděla naprosto přesně, kdy nastal ten okamžik, kdy to úplně vzdal. Věděla i to, proč se to stalo, ale jeho sklíčenost ji tou dobou už svazovala jako svěrací kazajka. V životě se kvůli ničemu necítila hůř.

„Jedls něco?“

„Jo.“

„To je dobře.“

Oba věděli, že lže.

„Jak... jak bylo ve škole?“

„Dobře. Máme toho teď hodně.“

„Potřebuješ s něčím pomoci?“

Zakroutila hlavou. Úleva, která se mu v tu chvíli zračila v obličeji, byla téměř hmatatelná. Uhnula pohledem a zamířila do pokoje. Znovu pocítila ten starý známý ochromující pocit — strach, že uvízla v pasti. Musí se z toho začarovaného kruhu nějak dostat, už musí najít cestu ven. Dřív než bude pozdě. Rozuměla tomu, jak se máma asi musela celou tu dobu cítit. Vzdala to ve stejnou chvíli jako táta. Oba svým způsobem utíkali sami před sebou. Problém byl v tom, že každý to dělal po svém.

Ky nechtěla opakovat jejich chyby. Nehodlala před ničím utíkat. Chtěla se rozběhnout něčemu naproti. Potřebovala jen vědět kam a k čemu poběží. Potřebovala nějaký cíl.

Nadzvedla spodní hranu plakátu, otočila ji a přichytila lepicí páskou na zeď o kousek výš. Takhle jí při práci plakát nebude překážet. Popadla pilku. Pak se ale zarazila. Opravdu to chce udělat?

Ta díra nebyla zase tak velká. Ještě pořád by se dala doce- la snadno spravit. Ohlédla se na zarámovaný plakát s Houdinim u stolu.

„Tak co říkáš? Mám?“

Houdini jí zatvrzele oplácel pohled. V očích mu jiskřilo.

„Takže mám.“

Řezala pečlivě podle plánu. Díra už měla v průměru deset centimetrů. Ky popadla novou baterku a posvítila si dovnitř.

Nic tam nebylo. Stále nedohlédla na nic jiného než na prázdný prostor mezi stěnou pokoje a zadní stěnou vesta- věného šatníku na druhé straně. Bude muset otvor ještě zvětšit.

Od toho dne pracovala Ky na díře každé odpoledne. Tátovi napovídala, že učitelé jim zase zadali hromadu úkolů a že se potřebuje v klidu učit. Už ji nehnala vpřed jen zvědavost — to bezbřehé prázdno za stěnou ji vysloveně provokovalo. *Mělo by tam něco být.*

Díra už nebyla kulatá. Ky zjistila, že je mnohem jednodušší do stěny řezat rovně. A čtvercový otvor byl koneckonců pro to, co plánovala, i vhodnější.

Každé ráno při odchodu do školy propašovala z pokoje ve své školní tašce všechen nadrobený sádrokarton a vhodila ho do koše na papír připevněný na zdi v kuchyni. Pokaždé ji naplnil tentýž pocit chvějivého vzrušení, jako když byla malá a skrývala před ostatními nějaké velké tajemství. Bylo to její vlastní dobrodružství.

Trvalo dva týdny, než ze stěny odstranila poslední kousek přebytečného sádrokartonu a otvor byl téměř tak velký jako plakát, který ho přes den zakrýval. Ky odložila pilku a udělala na posteli krok vzad, aby si své dílo prohlédla z odstupu. Dílo, které z ní dost dobře mohlo udělat bezdomovce, kdyby se o něm táta dozvěděl. Otvor byl už dost velký na to, aby se jím protáhla. Když se bude trochu snažit, dostane se za stěnu.

Musela ale počkat až do soboty, než nadešel čas, kdy ve své tajné výpravě mohla pokračovat. Ke snídani udělala pro sebe i pro tátu míchaná vajíčka se slaninou. V sobotu obvykle odcházel brzy po ránu za svými kamarády. Během snídane netrpělivě poposedávala na židli, hrála si s černou tužkou, kterou měla v kapse, a čekala na to, až se táta konečně zvedne. Když se pak za ním zabouchly dveře od bytu, vyskočila ze židle, rozběhla se do pokoje, nadzvedla okraj plakátu a páskou ho zase připevnila o kus výš. Vylezla na postel a opatrně do díry prostrčila levou nohu. Jakmile pod špičkami prstů ucítila pevný povrch, přehodila přes okraj i druhou nohu. Pokud se mezi stěnami zasekne, bude to velice nepříjemné, to bylo jasné — stěny stály dost těsně u sebe. Sklonila však hlavu a sklouzla z okraje dolů. Byla tam tma. Okamžitě ji polil studený pot. Cítila, jak začíná panikařit.

Byla tam pohřbená zaživa. Instinktivně se vrhla zase nazpět, aby se okamžitě dostala ven, zatímco ji začaly zaplavovat vzpomínky. Znovu ucítila pach zatuchlé matrace. Vykřikla, rozhodila rukama a odstrčila se od příčky za sebou, takže se praštila čelem a loktem o stěnu před sebou. Po několika nekonečně dlouhých vteřinách nakonec znovu nahmatala okraje díry ve stěně, vytáhla se nahoru a přelezla nazpátek do své postele, ve které pak zůstala ležet. Se zavzlykáním se schoulila do klubíčka a přinutila se zhluboka a pomalu dýchat, přestože staré vzpomínky ji v duchu pořád trýznily. Má sotva čtyři roky a ti velcí kluci ve školce ji zavřeli do skříně na matrace. Už zase. Už si nepamatuje, jak dlouho v té tmě a smradu molitanových matrací přešlapuje z nohy na nohu. Vždycky to trvá celou věčnost, než se dveře zase otevrou. Venku stojí v karmínovém kabátě máma, vysoká a krásná. Ky vyleze ze skříně, vzhledne k ní a chytne ji za ruku. Hledá v ní útěchu. Je jí zima a kalhoty má celé mokré, protože ji v té skříně nechali příliš dlouho.

Ale tenkrát přece byla malé děcko. Myslela si, že teď už to zvládne líp. Neodvažovala se však ani zvednout zrak a podívat se na Houdiniho u stolu. Určitě ho zklamala.

Ležela schoulená na posteli ještě několik minut, než se úplně uklidnila. Pak znovu pomalu vsunula nohu do díry. Zavřela oči, a když zase pocítila nával paniky, začala se opět soustředit na vlastní dech. Tak jako když v tělocviku zkoušeli meditovat. Pomalu se nadechnout, napočítat do čtyř. Zadržet dech, napočítat do čtyř. Vydechnout, napočítat do čtyř. Tep se jí zpomalil. Sevřela pevněji víčka a sklouzla dolů, tentokrát ale čelem k zadní stěně šatníku. Pak se v tom těsném prostoru narovnala. Málem ji zase zachvátila panika, ale ona se usilovně snažila nebrat v potaz jakoukoliv myšlenku, která se netýkala dýchání.

„Jsem Houdini,“ řekla nahlas a otevřela oči.

Zadní stěna šatníku byla blízko. Opravdu blízko. Adrenalin se jí začal rozlévat do celého těla a v plicích se jí zničehonic splašil roj včel. Každý sval v jejím těle se chtěl rozběhnout někam jinam. A zpoza dveří se ozvaly tlumené hlasy. To ti obří kluci.

Řekni kurva a pustíme tě ven.

Přinutila se zůstat stát.

Překoná to.

Není přece pohřbená zaživa.

Pomalou, ale jistě si na tu myšlenku zvykala. Panika pořád ještě číhala za rohem, ale prozatím se jí podařilo si ji alespoň udržet dál od těla.

„Řekla jsem přece, že jsem Houdini,“ zamumlala a rozsvítila baterku.

Skoro se tam nedalo otočit hlavou. Nechala paprsek světla klouzat kolem. Kromě malé hromádky sádrokartonu, který jí krupal pod nohama, tu bylo pusto a prázdko. Ve výšce prsou měla jen několik dřevěných trámů přichycených k zadní straně šatníku. Tu a tam z nich trčely lesklé, ostře vypadající hřebíky. Prostor mezi stěnami byl sotva třicet čtyřicet centimetrů široký. Po krku jí stekla kapka potu. Namířila baterkou napravo.

Něco tam nebylo, jak by mělo. Musela si na to posvítit z několika různých úhlů, než si byla jistá, že se nepřehlédla. Ale bylo to tak, ať už si na to místo posvítla jakkoliv, připadalo jí, že na konci prostoru mezi stěnami je jakýsi tmavší stín. Jako by tam něco požíralo světlo. A pak jí to došlo. Jejich šatník přece nebyl tak velký — jeho zadní stěna nesahala až k vnější zdi domu, ale končila necelého půl metru před ní. To znamenalo, že šatník se dá obejít. Snažila se vybavit si, jak velká ta šatní skříň vlastně je. V duchu si ji umístila do plánku jejich bytu a pak ho otočila o devadesát stupňů. Nikdy si neuvědomila, že místo, kam si každý den chodí pro kalhoty a trička, je vlastně o půl čtverečního

metru užší, než by v poměru k vedlejšímu pokoji mělo být. Není divu, že vřdycky měla dojem, že se té do skříně skoro nic nevejde. Ale k čertu s tím, bojovala o to, aby se sem dostala, a tohle místo patří jen jí. Přitiskla se ke stěně za sebou a začala se bokem sunout doprava, aby se nezachytila o žádný z hřebíků trčících ze stěny. Chtěla najít nějaké příhodné místo na zdi nebo na podlaze, kam by vyryla své jméno, jako když si objevitel dělá nárok na nový světadíl, ke kterému zrovna připlul.

Po zádech jí stékal pot. Připadala si jako v miniaturní sauně. Bylo tam dusno, vzduch byl prosycený prachem a pachem starého dřeva. Svědily ji z toho prsty a celá pokožka hlavy. A bylo tam horko. Příliš velké horko. Zastavila se. Jestli se chce dostat až za roh šatníku, bude muset vymyslet něco jiného. To, že je to tak namáhavé, ještě neznamená, že se to nedá zvládnout. Musí to brát jako trénink. Není to nic víc. Je to namáhavé, ale ne nemožné. Zavolala na Houdiniho u stolu.

„Mimochodem, je to pěkně těžký, abys věděla!“

Znovu napočítala do čtyř a otočila hlavu, aby se pro jistotu ohlédla nazpátek na díru nad postelí. Tamhle. To je východ. Nic se neděje. Pořád se má jak dostat ven. A vlastně by se mohla kdykoliv prodrat ven i z toho místa, kde zrovna stojí, vzhledem k tomu, jak tenké ty stěny jsou. Pomaličku se sunula vpřed, dál a dál od uklidňujícího světla, které dírou ve stěně prosvítalo z jejího pokoje. Zdálo se jí, že uplynula celá věčnost, než pravým ramenem konečně narazila do čehosi pevného. Vnější zeď. Je tam. Celé tělo ji bolelo, v krku mělo sucho, a když zakašlala, páliło to. A před ní zela neprostupná tma. Už se ale mohla volně hýbat, prostor kolem se totiž rozšířil. Mohla klidně vykročit vpřed. Otázkou zůstávalo, jak daleko to půjde. Znovu si v duchu vybavila pomyslný plán bytu, postoupila o krok dopředu a posvítla si na cestu.

Temnota v dálce paprsek světla pohltila.

Před ní byla úzká chodbička, delší, než kam dosáhlo světlo. Něco takového přece není možné.

Tohle už je příliš. Musí ven. *Hned*. Panika se k ní přihnala tempem expresního rychlíku a málem ji srazila k zemi.

Ky se otočila, aby se co nejrychleji prodrala nazpět k otvoru ve zdi, ale zničehonic se nedokázala znovu vměstnat mezi stěny. Zoufale se snažila protlačit do toho úzkého prostoru, byl však příliš těsný. Z hrdla jí uniklo jakési zakňučení, které se nedalo zadržet. Pak si vzpomněla. Musí se přece sunout bokem. V půli cesty se však o cosi zachytila nohou, a když se pokusila vysvobodit, vyjekla bolestí. Jestli tady uvízne, umře strachem. Vtom se cosi roztrhlo a ona ucítila ostrou bolest v pravém lýtku. Něco jí stékalo po noze. V tu chvíli na tom ale nezáleželo. Záleželo jen na hvězdičkách na dece na její posteli, které viděla na druhé straně otvoru ve zdi, a na tom, že se k nim nakonec nějak vyškrábala. Lehla si na postel a rozplakala se.

„Vždyť to šlo tak dobře!“ zavyla vztekle o chvíli později.

Jednu nohavici měla natrženou a silně jí krvácelo lýtko. Nejspíš se zranila o některý z těch hřebíků v trámu. Krev rychle přebarvila nebesky modrou deku na posteli na sytě karmínovou. Hvězdy na líci deky teď vypadaly jako nějaké tmavé brány, kterými vytéká rudá obloha. Ky měla dojem, že cosi hluboko uvnitř ní ten obraz dobře zná. Jako by na něj raději zapomněla, protože ho zná až příliš dobře. Ale vzápětí ten pocit zmizel.

Deku strčila do pračky. Potřebovala obvaz, ale lékárníčka v koupelně zela prázdnotou. Nakonec našla v jedné zásuvce ve skřínce pod umyvadlem kus chirurgické pásky. To bude muset zatím stačit. Dokulhala do kuchyně, hodila kalhoty do odpadkového koše pod dřezem, vytáhla sáček z koše a vyhodila ho do popelnice na chodbě přede dveřmi od bytu.

Když se vrátila k sobě do pokoje, otočila plakát s Harrym Houdinim zadní stranou k sobě a pečlivě přelepila všechny rohy plakátu na stěně novými kousky lepicí pásky.

Adam na tu nálepku s překlepem úplně zapomněl. Do cesty se mu připlety mnohem důležitější věci. Jeho rodiče odjeli na víkend pryč a on se musel postarat o svou desetiletou sestřičku Sáru. V poslední době to sice musel dělat čím dál častěji, ale jemu to nevadilo. Sára jediná mu opravdu rozuměla a pro něj byla tou nejmilejší osobou na světě. Beze všech ostatních by se klidně obešel, bez ní však ne. Se Sárrou si totiž nepřipadal jako „ujetej Adam“. S ní byl prostě jen Adam. Měli k sobě blízko už od jejího narození. Tehdy ke své sestře natáhl dlaň a ona se mu malou ručkou obtočila kolem malíčku. Vždycky chtěla být s ním, ať už dělal cokoliv.

A to přestože byli vlastně jako den a noc. Díky tomu se totiž vzájemně doplňovali. On byl vysoký, vytáhlý chlapec s tmavými nepoddajnými vlasy a nikdy neposeděl v klidu. Hlavou se mu neustále honily tisíce myšlenek, a když se je snažil někomu vysvětlit, přeskakoval od jedné věci ke druhé a nedokázal se u ničeho zastavit. Jeho sestra mu naopak klidně naslouchala a jen si pohrávala s pramínky blond kadeří, které jí vždy splývaly podél hlavy přesně tak, jak měly. Na první pohled možná působila stydlivě a nesměle, ale zdání klame. Nedalo se ji uhlídat.

Navzdory tomu všemu k němu Sára zkrátka ale patřila.

Od toho odpoledne, kdy si všiml hrubky na nálepce, uplynuly už dva týdny. První hodina toho dne měla začít co nevidět a on zrovna otevřel skříňku, aby si do ní jako obvykle

schoval svůj skateboard. Když se ji pak ve spěchu snažil zavřít, zachytil se mu o dvířka svetr. Nebyl to sice žádný nový svetr, ale patřil k jeho oblíbeným. Z šedé vlny, s bílou kostrou srdce na hrudi. Opatrně proto vytáhl vlákna z petlice na dvířkách. Během těch několika málo vteřin navíc, které tak u skříňky strávil, přešel očima i po nálepce. To, co spatřil, však nebylo možné. Nestálo tam totiž „Jadrná energie“, i když přesně to si od poslední myslel. Stálo tam „Jadrná elegie“. Adam se naklonil blíž k nálepce. Teď už nešlo jen o to, že v nápisu nějaká písmenka chyběla. Tentokrát jedno dokonce přibylo. Byl si naprosto jistý, že dřív tam opravdu stálo „energie“, ne „elegie“, že žádné „l“ se ve slově nikdy nenacházelo. Přešel po nálepce bříšky prstů. Papír byl na dotek drsný, ztvrdlý stářím. Zkusil se nehtem zarýt pod jedno místečko s natrženým okrajem — památka na někoho, kdo se kdysi dávno pokoušel nálepku sloupnout —, ale lepidlo se už dávno vsáкло hluboko do povrchu dvířek a nálepka se stala jejich pevnou součástí. Poprvé po dlouhé době nevěděl, co si má myslet. Nedokázal přijít na žádné řešení, na žádný způsob, jak to nějak rozumně vysvětlit. Byl to pro něj úplně nový pocit, o kterém věděl zatím jen jedno. Že se mu vůbec nelíbí. Zavřel dvířka, zamkl zámek a konečně se otočil k odchodu. Vtom koutkem oka zahlédl, jak se na nálepce pohnulo cosi tmavého.

Znovu se na ni podíval.

Všechno vypadalo jako předtím.

Musel to být jen nějaký stín.

Adam pomalu pootočil hlavu. V tu chvíli, když se na nálepku nedíval přímo, ale pozoroval ji jen periferním viděním, se to stalo znovu.

Nebyl to žádný stín. To ta písmena. Začala se pohybovat a přeskupovat.

Hemžila se na žlutém pozadí jako roj černých mravenců, jako by se snažila seřadit do dalších a dalších zajímavých

kombinací. Když však k nálepce znovu otočil obličej, písmena okamžitě ztuhla na místě. Adam zavřel oči a pevně semkl víčka. Věděl, co se to děje. Se svou babičkou se sice nikdy tváří v tvář nepotkal, ale věděl, že zemřela zavřená v blázinci. I když tak už se těm zařízením neříká. A také věděl, že babička nebyla žádná roztomile ztřeštěná stařenka z amerického velko filmu, ale skutečný blázen. Její diagnóza zněla paranoidní schizofrenie. Což patří k dědičným poruchám. Pravdou ale bylo, že u babičky se projevila relativně pozdě. Jemu je sotva patnáct let. Má toho ještě tolik před sebou. Asi bude nejlepší, když pro dnešek zůstane doma. Poslepu otevřel zámek na skříňce a vytáhl zevnitř skateboard. Přinutil se myslet na jednu jedinou věc. Představoval si před sebou velkou bílou plochu. Dělal to vždycky, když se svět kolem stal příliš nepochopitelným a on si potřeboval uspořádat myšlenky. Ta čistá běloba jím po chvíli prostoupila a uklidnila ho.

Tou dobou už dávno nechodil domů podchodem s oním tajemným graffiti. Nepochopitelný vzkaz ztratil své kouzlo. Na zdi žádné vysvětlení nepřibýlo, autor graffiti se v kresbě už neobtěžoval dál pokračovat a ani se o té malůvce nikde nemluvalo. To ráno však viděl už z dálky, že se něco změnilo. Někdo tam něco připsal. Adam přidal do kroku.

Byl tam stále tentýž nápis, tentokrát ovšem něco přibýlo. Další adresa s podpisem autora. *Carpere20*. Nevěděl, jestli to opravdu má být nějaký vzkaz, vtip, anebo něco úplně jiného. Tak jako tak to bylo velmi podivné. A on už měl toho dne podivností právě tak dost. Pokračoval v chůzi směrem k metru. Když koutkem oka zaznamenal, že písmena na zdi zůstala nehybně na svých místech, ulevilo se mu.

Strach se nejprve plížil kolem, pak se na Ky vrhl a ochromil ji. Už se nebála díry ve stěně, ale toho neznáma za ní. Přála si, aby se ten otvor dal nějak zavřít, aby do něj nikdy nebyla bývala lezla. Aby se ten plakát nikdy nesnažila pověsit. Houďini byl už natrvalo vykázán do vyhnanství na druhé straně pokoje, opřený o psací stůl. A dobře mu tak. Proč vlastně tu díru zvětšovala? Tenký papír filmového plakátu pověšeného na stěně byl to jediné, co teď stálo mezi ní a tím, co nikdy nemělo spatřit světlo světa.

V pokoji teď trávila čím dál méně času. Tátovi to vůbec nevadilo, byl rád a mile překvapen, že s ním tak často sedává v obývacím pokoji místo toho, aby se zavírala u sebe. Když už do pokoje musela, například když byl čas jít spát, vyhýbala se své posteli — sundala z ní matraci, přestěhovala ji na druhou stranu pokoje a přespávala tam. Na plakát na stěně se ani nepodívala — nejen kvůli tomu, co bylo za ním, ale i kvůli popraskanému ledu na něm. Měla pocit, jako by na ni díra skrze ty praskliny volala, upozorňovala na sebe, lákala ji k sobě, provokovala. Jako by se jí posmívala.

Aby se něčím zaměstnala a nemyslela na stěnu, vytáhla ze skříně svou starou krabici s visacími zámky. Doba, kdy se zámky pravidelně trénovala, byla už dávno pryč, ale jakmile ucítila ten chladný kov znovu v rukou, rychle si vzpomněla,

co a jak. Jednu dobu byla skoro jako posedlá, tak moc se chtěla naučit, jak vyháčkovat zámky — tedy jak je otevřít bez klíče. Táta si ji často dobíral, jestli snad trénuje na kasaře. A máma, která se v jejím věku závodně věnovala gymnastice, zase nechápala, proč svůj čas nevyužije k nějaké smysluplnější činnosti. Po nějaké době se ale oba přestali vyptávat a ustavičně se tomu divit. A ona sama o tom nemluvila.

Pravdou bylo, že šlo o víc než jen o neobvyklý koníček. Strach z toho, že zůstane někde uvězněná, se jí lepil na paty už odmala. Připadalo jí, že se zkrátka neobejde bez toho, aby se naučila, jak se z takové situace dostat ven, byla to nutnost pro přežití. Svou první sadu planžet si koupila v jednom internetovém obchodě s žertovnými předměty. Tehdy musela ve formuláři na webu zaškrtnout políčko, kterým potvrdila, že je bude používat „pouze pro zábavní účely“. Zpočátku se jí s nimi pracovalo dobře, ale byly příliš tenké a křehké, takže se rychle opotřebovaly a přestaly fungovat. Svou druhou sadu si pak sice objednala znovu na internetu, ale tentokrát přes jeden americký obchod, kde prodávali všechno, co by člověk mohl potřebovat k přežití, kdyby vypukla globální katastrofa. A tady už žádná políčka k zaškrtování nebyla.

Planžety, které jí pak přišly, byly mnohem kvalitnější, veskrze profesionální. Vypadaly jako z filmu, byly uloženy v šikovním koženém pouzdru, každá s úzkou kovovou rukojetí, ze které trčel ještě tenčí kovový krček. Na jeho konci bylo vždy několik špiček, kovových zoubků, a každý se hodil na jiný typ zámku, záleželo i na zvolené technice. Planžetám se říkalo různě — Had, Diamant, Balonek, Sněhulák —, zpravidla podle tvaru špičky. Když je třímala v rukou, připadala si jako účinkující v potulném cirkusu z dvacátých let. Anebo jako někdo z *Dannyho partáků*. Nakonec si našetřila peníze i na krabici plnou tréninkových zámků, od těch

nejjednodušších obyčejných visacích až po želízka. Důvod byl jednoduchý — těm, kteří o zámčích nic neví, můžou připadat všechny stejné, ale kdokoliv zkušenější dobře ví, že jsou mezi nimi velké rozdíly. Přestože jednu věc mají všechny zámky na světě společnou. Aby se otevřely i bez klíče, je potřeba pevnou, ale jemnou ruku a přesné a zkušené pohyby. Pak jsou tu samozřejmě ještě určité klasiky, vyhlášené výzvy. Třeba číselný visací zámek Masters M175 vymyšlený tak, aby se žádnou planžetou otevřít nedal. V jeho případě však stačilo do západek opatrně vložit „shimky“, tenké plechové zástrčky ve tvaru písmene V.

Pro Ky to byl určitý druh meditace, sedět na podlaze a pomalu, soustředěně se snažit vyháčkovat zámek. Vyžadovalo to veškerou její pozornost. Tak to alespoň bývalo dřív.

Teď se jí to však tak úplně nedařilo. Ne snad proto, že by vyšla ze cviku, její prsty pracovaly přesněji než kdykoliv předtím. Ale myšlenkami byla někde jinde. Pokaždé když zářez v zámku posunul háček a podkova vyskočila ven, jako by tiše sykla: „Srabe.“ Ky přelétla očima všechny pozotvírané zámky, které měla rozložené na podlaze kolem sebe. Rozuměla tomu, co se jí snaží říct. Ten největší zámek, ten jediný, na kterém ve skutečnosti záleželo, byl jen a pouze v její hlavě. A ona věděla, jak na něj. Klíč už totiž měla. Ale nechtěla ho. Nakonec svésila ramena a zhluboka si povzdychla. Už se tomu nemůže dál vyhýbat.

„Dobře, dobře, vzdávám se,“ sykla. „Vyhráli jste.“

Ohlédla se přes rameno na Houdiniho opřeného o koš na papír pod stolem.

„A ty taky.“

Jenže když si představila tu stíněnost a temnotu za filmovým plakátem, zachvěla se. Buď může zůstat tam, kde je, a v tom případě se nestane nic. Nic se nezmění. Anebo tomu může vyjít naproti.

K něčemu. Ne pryč od něčeho.
Takže dolů. Dolů do nádoby na mléko.
Tentokrát se ovšem důkladně připraví.

Adam měl za sebou ve škole velice zvláštní den. Většinou mu nedělalo problém rychle pochopit, o co v hodině jde, a to třeba i když něco promeškal. V tomto období se navíc snažil, protože konec roku a závěrečné známky už byly na dohled. Toho dne mu nicméně připadalo, jako by pocházel z jiné planety. Jistě, každý má někdy takový den, takový ten den, kdy vás nikdo nechápe a pokazí se všechno, na co sáhnete. Takový ten den, kdy na ulici neustále do někoho vrážíte. Zkrátka den blbec. Ale v tom případě byl tohle vůbec ten nejhorší den blbec, jaký kdy zažil. Několikrát si uvědomil, že vůbec nechápe, o čem to učitelka mluví. Všechno začalo hodinou matematiky. Učitelka, která zrovna suplovala, načrtla na interaktivní tabuli tlustou černou čáru.

„Tato přímka se nazývá tečna,“ pronesla.

Pak na tabuli přikreslila červenou křivku. Ta přímku v jednom místě protнула. Učitelka to místo označila černým křížkem.

„Tento křížek se nazývá bod dotyku. Směrnici tečny se říká destilace.“

Adam zamrkal. Co že to řekla? Buď právě vyslovila na prostý nesmysl, anebo se přeslechl. Byl si jistý, že směrnice tečny se nazývá derivace.

„Destilace je funkce, která udává, jak rychle se jiná funkce mění,“ pokračovala učitelka ve výkladu.

Už zase? Rozhlédl se kolem.

Nezdálo se, že by komukoliv přišlo něco divného na tom, co právě řekla. Zrovna se chystal otevřít pusku a zeptat se, proč říká derivaci destilace, když se učitelka otočila a začala psát na tabuli. *Derivace*, napsala červenou fixou. Adam si to slovo přečetl a několikrát zamrkal. Pravdou bylo, že v předešlé hodině, v chemii, se bavili o metodách destilace, takže bylo možné, že si jeho mozek vytvořil asociaci mezi podobně znějícími termíny, i když jeden byl matematický a druhý chemický. Ale dvakrát za sebou? Vtom učitelka znovu promluvila a přerušila tok jeho myšlenek.

„Když se bod dotyku nachází v blízkosti maxima nebo minima křivky, směrnice tečny se bude blížit bodu dole,“ prohlásila, jako by šlo o naprostou samozřejmost.

Už toho měl dost.

„Jaké dole? Kde?“ vyhrkl a ani nezvedl ruku. „Nechtěla jste říct, že směrnice se bude blížit nule? Nikdy jsem neslyšel, že by se tomu říkalo prostě ‚dole‘. Anebo mi snad něco uniklo?“

Ve třídě nastalo ticho. Cítil, že se na něj všichni dívají. Věděl ale, že tentokrát se určitě nepřeslechl. Opravdu řekla „dole“. Učitelka se na něj otráveně podívala.

„Jak myslíš,“ poznamenala a pak nevzrušeně navázala na výklad, jako by se nic nestalo.

Zbytek dne pak kolem Adama proplul, jako by seděl v nějaké neprodyšné bublině. Svět kolem měl jen velmi nejasné, rozmazané kontury, asi tak jako by ho někdo prohnal Photoshopem, rozostřil ho a přidal na šumu. Z celého dne vyniklo jen několik událostí, dostatečně ostrých na to, aby si je dokázal vybavit. Třeba když se nahlas pozastavil nad tím, proč v jeho učebnici společenských věd stojí, že „forma vlády je banální konstrukt“. Několik jeho spolužáků se hlasitě zasmálo. V učebnici podle všeho stálo „sociální“. Ne banální. Se zatnutými zuby se také zasmál a odkýval jim to.

Pak se však v učebnici vrátil pohledem k tomu řádku, který ho dostal do takové trapné situace, a znovu a znovu ho v duchu četl. V jeho učebnici zkrátka bylo opravdu napsáno „banální“. Jenže on už pochopil, že nemá smysl se to komukoliv snažit dokazovat. Buď byl mnohem vyčerpanější, než si myslel, anebo prostě začíná bláznit. Opravdu bláznit. A to tak, že ho nakonec budou muset zavřít do blázince. Rozhodl se, že po zbytek dne už ze sebe nevydá ani hlásku.

Hodina za hodinou se nevyřlovně vlekly, ale nakonec ten hrozný den přece jen skončil. Jako obvykle se vydal domů spolu s Marcusem, Tobiasem a Estelle, kterých se držel už od první třídy. Bydleli ve stejné části města, a když začali chodit do školy, jejich rodiče se rychle domluvili, že je tam budou posílat společně. A i když teď už neměli tolik stejných zájmů, jako když byli malí, těšilo ho, že zůstali přáteli. Jestli mohl vůbec někoho ve svém životě považovat za kamarády, byli to tihle tři. Ve dnech, kdy jim škola končila stejně, to bylo skoro jako nějaký jejich rituál, sednout společně na metro a pak ještě kus dojít domů pěšky. Pro Adama byly tyto chvíle navíc obzvláště důležité, protože jen díky nim míval pocit, že někam skutečně patří. To odpoledne to tak ovšem nebylo. Ve vzduchu visela nějaká divná nálada. Všiml si, jak se na něj dívají. Jen ať se klidně díví. Neměl chuť to s nimi začít rozebírat a něco jim vysvětlovat, i když se ho každou chvíli opatrně zeptali, jestli je v pohodě. Minuli zrovna supermarket v jejich čtvrti, když se Tobias zastavil v půli kroku.

„Musím si koupit něco na pití,“ řekl a mávl rukou směrem k obchodu. „Mám po těláku úplně sucho v krku.“

„Jdem s tebou,“ přikývl Adam, vděčný za to, že se změnilo téma.

Jenže když vešli do obchodu, Marcus ho chytil za rameno a zadržel ho. Adam zůstal stát a zdráhavě se podíval na Estelle, která si ho měřila pátravým pohledem.

„Ty, teď ale vážně,“ prohlásila, „co je to s tebou? Stalo se něco? Jsi dneska úplně mimo. Normálně jsi ve třídě ten nejchytřejší, ale dneska ses choval tak nějak...“

„Prašťeně,“ doplnil ji Marcus a usmál se.

„Tak nějak,“ kývla Estelle hlavou. „Tak o co jde?“

Adam je však vnímal jen napůl ucha. Poslouchal totiž zároveň i Tobiase. Ten postával u chladicího boxu s limonádami kus od nich. Zrovna se nějaké ženy v zelené vestě zeptal, jestli mají neperlivou vodu. Problém byl v tom, že Adam by na místě odpřisáhl, že Tobias neřekl „vodu“. Řekl „teriéra“. Což je samozřejmě psí plemeno. Adam si sice hned vzpomněl, že existuje drahá francouzská značka minerální vody, která se jmenuje Perrier, ale upřímně pochyboval, že ji Tobias vůbec zná. A když pak jeho kamarád o chvíli později vyšel zpoza pokladny, samozřejmě držel láhev obyčejné minerálky za pár korun.

„Hej, Adame! Tak seber se!“

Marcus mu zatřásl ramenem. Uvědomil si, že pořád ještě čekají na odpověď. Co jim ale asi tak má říct? Že nemá ponětí, co se to s ním děje? Že jeho babička byla schizofrenička a že je zkrátka možná po ní? Že se neustále pokouší myslet na bílou, ale že to už vůbec nepomáhá? Anebo že ze všeho nejraději by teď celý svět zmrazil a udělal z něj jednu velkou kostku ledu, jen aby to už skončilo?

„Nevím, co se to děje,“ vysoukal ze sebe a pokusil se zkroutit rty do toporného úsměvu. „Mám teď nějaký divný období. Asi na mě něco leze.“

„Tak už to vyklop,“ zahučel Tobias, který se k nim právě připojil. Vyšli z obchodu. Adam se pokoušel nezírat na láhev v Tobiasově ruce.

„Měl bys asi radši zůstat doma a dopsat ročníkovku,“ pokračoval Tobias. „Všichni víme, že jsi třídní mazánek, ale asi bys taky měl někdy trochu zpomalit. Protože dneska ti fakt hrabalo.“

Na chvíli se odmlčel a teatrálně se poškrábal na hlavě. „Víš, dneska ses vlastně choval jako my všichni ostatní. Asi sis ale neuvědomil, že už je pátek. Takže nám nemusíš bulíkovat na nos, že ‚na tebe něco leze‘. Stejně budeš přes víkend doma.“

Tobias se zasmál, dal Adamovi ruku kolem ramen a naklonil se k němu, jako by mu chtěl pošeptat nějaké velké tajemství.

„A s tou ročníkovkou to tak nehroť,“ sykl nahlas, jako by byl na divadle. „Koupíš ji prostě hotovou na netu.“

Adam neodpověděl. Měl pocit, jako by se právě sám proměnil v kostku ledu. Zabloudil totiž pohledem do podchodu, který zrovna míjeli. Na zdi se objevil nový vzkaz. I z dálky viděl, co tam stojí. *Světlušová 6l. Carpere20.*

Nešlo jen o to, že to byla další adresa. Byla to jeho adresa.

Když dorazil domů, natáhl se na postel u sebe v pokoji. Snažil se na nic nemyslet a nenechat myšlenky zběsile vířit sem a tam. Zaměřil se proto na miniaturní nerovnosti v povrchu betonového panelu nad sebou. Všiml si, že u lustru má bílá omítka trochu jiný odstín. Otočil hlavu a porovnal ho s bílou na okolních zdech. Bylo to tak, strop měl trochu žlutější odstín než stěny. Chvíli přemítal, jestli je potřeba vymalovat. Stěny kolem byly holé, nepověsil si na ně žádný obrázek ani plakát. V pokoji navíc stála jen malá knihovna, psací stůl a postel. Všechno v bílé. Když k němu do pokoje přišla máma, skoro vždycky poznamenala, že si připadá jako v iglú na severním pólu. Na to Adam opáčil, že člověk je v dnešní době nepřetržitě bombardován nějakými slogany a podněty a že čeho je moc, toho je příliš. Máma ho následně sjela pohledem, kterým jako by se ptala, odkud se tu vzal a co udělal s jejím synem. Pravdou bylo, že ve svém bělostném pokoji se cítil v bezpečí. Jinak to už popsat nedokázal, nějak výstižněji, ani sám pro sebe. Šlo totiž hlavně

o ten pocit. Když ho obklopovala bílá, mozek mu pracoval uvolněně. Bílá v něm probouzela dojem čistoty a klidu a on zase mohl jasně přemýšlet.

Když mu bylo deset, jeho nejoblíbenější film byl *Úžasňákovi*.

Nejraději měl Mražouna, chlápka, který uměl z vlhkosti vytvářet led a tvarovat ho dle libosti. Adam sníval o tom, že to umí taky. Mražounovi se tato schopnost hodila na spoustu věcí, nejvíc ale na chytání superpadouchů. Adam si často představoval, že jeho otravní učitelé jsou ve skutečnosti nebezpeční ninjové, se kterými musí bojovat, a nakonec je vždy přemůže tím, že je celé od hlavy až k patě pokryje tlustou vrstvou ledu.

Dokonce i později, když už byl starší a meditoval ve svém bělostném pokoji, si občas představoval, že má superschopnosti. Vymýšlel si složité scénáře, ve kterých svět zachraňoval pomocí ledu. Anebo ho celý pokrýl zamrzlou krustou, aby ho aspoň na okamžik přiměl zůstat v nehybném klidu a tichu. Přesně jako dnes. Někdy tak kolem něj proplulo několik hodin, aniž si toho vůbec všiml.

V tom bílém pokoji se navíc nic nemohlo schovat. Tady neexistovala žádná tajemství. I když už ten pokoj sám o sobě byl možná tím největším tajemstvím. Proč by si tu jinak vytvořil tuhle oázu ničeho? Měl k tomu snad nějaký další důvod, kterého si sám nebyl vědom? Podíval se do rohu, do místa, kde se zdi protínaly a vytvářely vertikální osu. Sjel po ní pohledem, od stropu až k podlaze. *Směrnice tečny se blíží bodu dole. Bodu na zdi v pokoji na adrese Světlušová 61. Carpere20.*

Bude se muset mámy zeptat na to, jakou barvou byl vymalován babiččin byt.

Byla sobota ráno. Přesně týden od okamžiku, kdy poprvé vlezla do stěny. A přesně jako před týdnem se i toho rána táta sebral a zmizel hned po snídani. Tentokrát se však vyzbrojila, jak to jen šlo. Oblékla si černou mikinu a upnuté tepláky. Škrábanec na noze se jí už skoro zahojil, rozhodně však neměla chuť si zrovna tuto část svého předešlého dobrodružství zopakovat. I proto si při další návštěvě železářství v centru města pořídila silnější baterku a jednu čelovku. Ani tak to nebude stačit. Na opasku měla navíc připnuté kladivo, kleště, pilku, kterou předtím prořezala zeď, a tlustou černou fixu. Říkala si, že je dobré být připravená na všechno, i když díky opasku s náradím se cítila jako kříženec Catwoman a postav ze seriálu *Kutil Tim*.

Když se vmáčkla do otvoru, zavadila náradím o zeď. Zatímco se sunula dolů, pilka a kladivo uždibovaly další kousky sádrokartonu. Do pusy jí vletěl zvířený prach s kousičky zdiva. Odplivla si. V tu chvíli ji ani nenapadlo přemýšlet nad tím, do jak těsného prostoru to zase leze. Místo toho se soustředila na proužek světla, který vydávala čelovka a který rozčesával temnotu kolem ní. Po několika náročných vteřinách znovu stála vtěsnaná mezi stěnu a šatník, v prostoru tak úzkém, že se špičkou nosu dotýkala zadní stěny skříně. Odepnula si z opasku baterku, rozsvítla ji a začala se bokem pomalu sunout doprava. Musela se na stěnu za sebou přitisknout ještě víc než minule, aby se čelovkou nezase-

kávala o šatník před sebou. Stejně jako posledně tu bylo nesnesitelné horko a dusno, ale tentokrát byla připravená i na tohle — pod tenkou mikinou měla jen tílko.

Konečně se prostor mezi stěnami rozšířil. Ky si znovu posvítila do temnoty, která se rozkládala za rohem šatníku. Před ní ležel nový, skrytý, úplně neznámý svět. Zpod vlasů se jí po páteři do celého těla šířilo jakési šimravé mravenčení. Takhle nějak se možná cítí máma, když jede na výzkumnou expedici. Zajímalo by ji, co by asi tak řekla, kdyby ji teď tady viděla.

Opatrně vykročila vpřed. Nedivila by se, kdyby tu hnízdi-ly krysy. Rukou svírala kladivo. Pomalu postupovala vpřed, s napnutýma ušima, aby jí neušlo jediné zašustění. Všude bylo ale naprosté ticho. Šatník už určitě dávno nechala za sebou. Posvítila si na zeď po levé straně. Za šatníkem byla koupelna. Ta se napojovala na zeď sousedova bytu. Avšak chodba před ní pokračovala dál. Už jen dva kroky a mine jejich i sousedův byt.

Raz.

Dva.

Šla dál. Pozvolna začala pociťovat čirou euforii. Tahle chodbička nebyla jen těsným průchodem mezi dvěma stěnami. Podle všeho neměla slepý konec, jak čekala. Alespoň zatím.

Premýšlela nad tím, jak daleko se asi dostane. Vypadalo to, že by takhle mohl být postavený celý dům.

Tenký paprsek světla prořezával tmu před ní. Vířila v něm mikroskopická zrníčka prachu a třpytila se.

Chodba zčistajasna končila, bez jakéhokoliv varování. To, co Ky stálo v cestě, ale nebyla vnější zeď. Průchod byl od země až po strop zatarasený hromadou smetí a sutě. Posvítla si baterkou na vrstvu zaprášeného harampádí. Byla to barikáda z rozbitých kusů nábytku, rozlámaného dřeva, železa, cihel a plastových trubek, které tu a tam trčely do

vzduchu. Celá ta hora suti a odpadků působila dojmem, že se na ni sesype a zavalí ji, jakmile do ní jen píchne prstem. Pokoušet se přelézt něco tak vratkého by byla sebevražda. Obrátila se, zklamaná z toho, že její dobrodružství je zničehonic u konce. Pak se však zarazila. Něco tady nesesedělo. Co to jen mohlo být? Znovu se pozorněji zadívala na hromadu věcí před sebou. Ne, nebyla to jen nahodile navrstvená hora odpadků. V jednotlivých vrstvách se totiž dal rozeznat určitý pravidelný vzorec. Skoro jako by byl každý předmět v každém řádku pečlivě umístěn na totéž místo. Kus dřeva byl svázaný s ocelovou trubkou. Noha od židle podepírala zlomenou hobrovou desku, ke které někdo přibil dveře od skříňky. A přes celou šířku chodby se ke všemu táhlo prkno, vklíněné mezi zdi v příhodné výšce nad kulatou tyčí.

Byly to schody.

Ky se zatočila hlava. Musela se opřít o zeď vpravo. Úzký rozestup mezi stěnami určitě může při výstavbě domu vzniknout nedopatřením. Pokud v něm ovšem někdo vytvoří schodiště ze sutě a smetí, je to záměr. Někdo to tu postavil schválně. Neobjevila svůj vlastní, zbrusu nový svět. Vešla do světa někoho jiného.

Tahle myšlenka ji zneklidňovala víc než samotná existence schodů před ní. Zvedla hlavu a podívala se na betonový panel nad sebou. Bydlela v nejvyšším patře, jejich dům žádnou půdu neměl. Nad stropem se měla rozkládat pouze obloha.

A přesto schody směřovaly vzhůru.

Tyčily se před ní ve tmě, byť zhola nereálné, postavené z odhozených, dávno zapomenutých odpadků. Ky nasměřovala čelovku tak, aby jí svítila pod nohy, a opatrně si stoupla na první schod — starou židli. Namířila baterkou nahoru. Schody sahaly k jakési římsě. Vypadalo to, že nahoře se vine další chodbička. Obezřetně postoupila o další schod nahoru. Balancovala teď na násadě od koštěte. Kdyby se pod ní uvol-

nila, přepadla by nejspíš hlavou napřed přímo na hromadu cihel, železných trubek a ostrých dřevěných třísek. Očima hledala další místo, kam šlápnout. Provizorní schodiště se pod její vahou celé třáslo. Začalo se prohýbat a tu a tam sesypávat. Jestli ji to zavalí a ona skončí v bezvědomí pod hromadou sutin, nikdo ji tu nenajde. Za předpokladu, že to vůbec přežije. Pomalu však postupovala nahoru. Po chvíli stála na vratkém vrcholku a římsu měla na dosah. Bylo to přesně tak, jak očekávala. Ocitla se v dalším úzkém tmavém průchodu. Byl zhruba stejně široký jako chodbička dole, ale povrch stěn tu působil jinak. Těžko říct, kam to vlastně vylezla, jisté však bylo jedno — jednalo se o jinou stavbu. Zdi kolem byly vytvořené z jiného materiálu a hřeby z nich trčely na docela jiných místech. Jako by to tu nepostavili ve stejnou dobu jako chodbu o patro níž. No samozřejmě. Přesně tak to totiž bylo. Už nestála v domě, kde bydleli s tátou. Vyškrábala se do vedlejšího domu. Do toho, který byl o patro vyšší. Proč byly ale domy propojené průchodem? Žádné kloudné vysvětlení ji nenapadlo. Přejížděla světlem z baterky po celé délce zdi. Byla dokonale hladká. Ký na ni zaklepala. Stěna vydala tlumený, dutý zvuk. Vypadala masivněji než ten tenounký plát sádrokartonu, jenž obepínal její pokoj. Vtom se v kmitajícím proužku světla opodál vyloupila jakási nerovnost.

Stály tam dveře.

Jistým způsobem připomínaly patchwork — tvořila je totiž podivná mozaika desek přibitých k sobě. Konečky prstů přejela po hrubém povrchu. Vytvořil je snad někdo, kdo se uvnitř stěn často pohyboval a chtěl mít možnost proniknout i do nějakého bytu? Anebo je sem umístil nějaký nájemník? Někdo, komu se stejně jako jí podařilo prorazit stěnu, načež za ní našel skrytý průchod?

Ať už dveře postavil kdokoliv, dal si práci dokonce i s tím, že do nich zasadil opravdovou kliku. Přemýšlela nad tím, co

dál. Všechno jí to připadalo naprosto neskutečné, jako by se ocitla v nějakém filmu. V tom případě ale právě účinkuje ve scéně, v níž se mladá dívka slepě řítí neznámým prostorem, aniž by se alespoň na chvíli zastavila a zašátrala třeba po vypínači na stěně. A pak, navzdory všem těm otráveným povzdechům a zasténáním, které v tu chvíli sborově zazní z publika, ji ani ne do minuty někdo zabije. Ky přitom v žádném případě neměla v úmyslu účinkovat zrovna v něčem takovém.

Bylo by pošetilé vzít za kliku a jen tak vejít dovnitř. Pokud za nimi někdo stojí, uvidí, že se klika ohýbá. Nechtěla se prozradit, přinejmenším dokud nebude vědět víc.

Faktem ale bylo, že ať už byl na druhé straně kdokoliv, mohl se teď bez problémů dostat až k ní do pokoje. Stačilo, aby sešel dolů po schodech, protáhl se kolem šatníku a pak se vysoukal nahoru otvorem, který sama vytvořila. To už tu klidně mohla natáhnout červený koberec.

Zvážila všechna pro a proti a pak kliku stiskla. Dveře však skřípavě zaprotestovaly a ani se nehnuły. Úlevně si vydechla, naklonila se k nim a opřela se o ně. Vtom pod její vahou zničehonic povolily, rozkývaly se a široce se rozevřely směrem dovnitř.

Nejdřív málem přepadla dopředu, vzápětí ale našla rovnováhu a rychle se rozhlédla po místnosti před sebou. Kdysi to nejspíš býval obývací pokoj. I když tím si nebyla tak jistá, nenacházel se tu totiž téměř žádný nábytek. Obávala se tedy zbytečně. Tady nikdo nebydlel už velmi dlouho. Podél pravé stěny stály tři černé rozviklané židle. Čtvrtá ležela na podlaze. Na jedné z nich se povaloval zašedlý textilní králiček s puntíkováným motýlkem. Kdysi dávno byl nejspíš bílý. O zeď byl opřený stoh papírových krabic. Papír však už před drahnou dobou ztrouchnivěl, a krabice tak ztratily původní tvar a stabilitu a pomalu se nořily jedna do druhé. Podlaha byla posetá starými novinami, zažloutlými stářími.